

Vilkårene som freelance kunstner i Danmark

Kunstnerne – de fattige professionelle

De Kreatives Kontor

April 2024
V. 1.0

Skrevet af:
Peter Holten og Kasper Holm Mikkelsen

Korrektur:
Lene Henriksen

Vilkårene som freelance kunstner i Danmark

INDLEDNING

Livet som kunstner og kreativ i Danmark kan være et liv med frihed og fleksibilitet og mange oplevelser, som man som almindelig lønmodtager ofte ikke er forundt. Men det er, som oftest, også et slidsomt liv og et liv forbundet med mange udfordringer med en løn, der ligger langt under gennemsnittet for resten af befolkningen. Og det er et liv, hvor man ikke nyder godt af den samme sikkerhed på arbejdsmarkedet, som almindelige lønmodtagere gør.

Den økonomiske usikkerhed, hvor ferie, sygedagpenge og barsel er velfærdsgoder, der ikke nødvendigvis kommer kunstnerne og de kreative til gode, er et stressende vilkår, som mange må leve med som kunstner.

I det følgende vil vi beskrive nogle af de udfordringer, man som kunstner og kreativ ofte møder i Danmark. Mange af udfordringerne er ikke kun forbeholdt de kreative, men gør sig i høj grad gældende for en stor del af gruppen af de såkaldt "atypisk arbejdende".

Det danske system og den danske velfærdsmodel er etableret i en tid, hvor man groft sagt enten var arbejder, funktionær eller selvstændig. Sådan er det ikke længere. Arbejdsmarkedet er i dag mere differentieret med mange forskellige typer af beskæftigelse, indtægtskilder og ansættelsesformer.

DE ATYPISKE ARBEJDERE MED PREKÆRE ANSÆTTELSER

Der er mange begreber for den voksende gruppe af arbejdere, der ikke har faste lønmodtagerstillinger på fuld tid – freelancere, vikaransatte og dem på nul timerskontrakter, honorarlønnede, projektansatte, midlertidigt ansatte, platformsarbejdere, atypisk ansatte, (solo)selvstændige m.fl. En af kendetegnene for dem alle er, at de er atypiske (eller har atypiske arbejdsforhold) i forhold til fuldtids lønmodtagere. De har ofte flere forskellige indtægtskilder, og det man kalder "patchwork økonomi".

Definitioner

Vi bruger, i De Kreatives Kontor, ofte betegnelserne *Freelancer* eller *Atypisk arbejdende* om vores målgruppe af kunstnere og kreative uden faste lønmodtagersillinger. Vi definerer disse atypisk arbejdende som dem, der ikke har en fast lønmodtageransættelse på over 30 timer om ugen. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd anvender også denne definition om atypisk beskæftigelse, hvilket er standardiseret i en nordisk kontekst (Vive s. 12)

De atypisk arbejdende har nogle kendetegn, der både ligner lavindtægtsgrupperne og gruppen af uddannede med længere videregående uddannelser. Nogle bruger betegnelsen *Prekariatet* om gruppen med netop disse kendetegn.

DE TØRRE TAL

Generelt er området for de atypisk arbejdende underrepræsenteret i forskningen på arbejdsmarkedsområdet. Der mangler viden og overblik. I takt med at mængden af atypiske beskæftigelsesformer tiltager, bliver det mere og mere presserende at styrke forskningen på dette område.

Forskere, myndigheder og analyseinstitutter er klar over udfordringerne og den øgede globale tendens – så Nordiske Ministerråd, Danmarks Statistik og Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd har fokus på problemet, og der er øget nationalt og internationalt samarbejde om emnet.

Dette dokument er skrevet i april 2024 og er et resultat af et øget behov for at fokusere på netop denne målgruppe af kunstnere og kreative og deres vilkår som kunstnere i Danmark. Dette er ikke en forskningsartikel, men da området er nyt, forsøger vi at være transparente ved brug af litteratur, noter og anden skrift. Vi tager udgangspunkt i den litteratur, der er udgivet de seneste år.

Der er stor forskel på, hvordan man definerer især de kreative uddannelser. Eksempelvis har CKO (Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi) i samarbejde med Erhvervs- og Byggestyrelsen i 2011 en forholdsvis bred definition og mener, at der er 128.000 beskæftigede i Danmark med en kreativ uddannelse¹, hvor Danmarks Statistik har en smallere definition og opgør tallet fra 2022 til 33.000.²

Flere forskere og rapporter peger på "mørketal". Det er svært at få entydige tal om gruppen af atypisk arbejdende kunstnere og kreative i Danmark. Dels er der ikke nogen officiel dansk definition af undergrupperne, dels er det svært at få indhentet data om gruppen. Gruppen er derfor ikke ordentligt repræsenteret i Danmarks Statistik. (Rasmussen et al., 2021, s. 73) og (Vive 2023).

Vi ved dog, at de atypiske arbejdsformer er støt stigende, og at mængden af atypiske ansættelser blandt kunstnere og kreative er større end gennemsnittet.

Nøgletal

Atypisk beskæftigelse i Danmark

- Der er ca. 3.090.000 beskæftigede i Danmark.³
- 900.000 (30 %) personer i Danmark har atypiske ansættelsesforhold, 234.000 (26 %) af dem har 2 eller flere jobs.⁴

Den kreative sektor

- Den kreative branche er en af de brancher med flest atypisk beskæftigede (Vive).
- Knap 33.253 har en kreativ uddannelse (2023).⁵
- 64.304 arbejder ifølge DST på Kultur- og Fritidsområdet (2022).⁶
- Knap 28.000 etablerede og professionelle kunstnere i Danmark (2022).⁷
- 59 % af disse (16.332) kunstnere er musikere.⁸
- Ultimo november 2020 var der 158.300 jobs inden for kultur, hvilket svarede til 4,9 pct. af alle jobs på samme tidspunkt.⁹

¹ CKO og Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2011 (tal fra 2008)

² Danmarks Statistik, <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabel&MainTable=HFUDD11&PXSID=238369&tablestyle=&ST=SD&buttons=0>

³ Danmarks Statistik, RAS301 <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=RAS301&PLanguage=0>

⁴ Rasmussen et al. 2023, s.74, egne beregninger med tal fra DST

⁵ Danmarks Statistik, <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabel&MainTable=HFUDD11&PXSID=238369&tablestyle=&ST=SD&buttons=0>

⁶ Danmarks Statistik, RAS301 <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=RAS301&PLanguage=0>

⁷ Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=52762>

⁸ Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=52762>

⁹ *Kultur 2021/2022*, Danmarks Statistik, marts 2023

- 56 % af dem, der arbejder i den kreative sektor, er, ifølge Nordisk Ministerråds rapport, atypiske.¹⁰
- i 2020 har 19 % af befolkningen været til en rytmisk eller klassisk koncert inden for en 3 måneders periode.¹¹
- I sæsonen 2021/2022 var der 920 professionelle teaterproduktioner, der blev opført 14.900 gange foran 2,5 mio. publikummer. (DST ibid.)

Indtægter

- Generelt er det kun 25 % af kunstnerne, der tjener 75 % eller derover på deres kunstneriske virke.¹²
- 13 % af kunstnerne tjener 75 % eller derover på deres musikalske virke.¹³
- Blandt forfatterne er det værst. Her tjener omkring halvdelen af forfatterne under 25 % af deres samlede indtægter på deres forfattervirksomhed. (Ibid.)

Køn

- De fleste kunstnere i musikbranchen er mænd (72 %). (Ibid.)
- Der er en mere ligelig kønsfordeling i de andre kunstgenrer.
- Flest kvinder i de grafiske og formgivende fag.
- Kvinder, unge og tilflyttere er i højere grad atypisk arbejdende end mænd.

Regionalt

- Langt de fleste kunstnere bor i Region Hovedstaden (62 %).
- Ledigheden er størst blandt uddannede fra Den Danske Scenekunstscole.¹⁴

Uddannelse

- Ifølge en norsk undersøgelse har 54 % af de atypisk arbejdende en videregående uddannelse (Ellingsen, 2018).¹⁵
- Der er i Danmark i alt 471.000 folk med en lang videregående uddannelse.¹⁶ Heraf er der omkring 56.000 akademikere, der arbejder freelance.¹⁷ Det er knap 12 %.

Det er lidt uklart, hvordan Danmarks Statistik afgrænser kunstnerne. Som vi forstår det, så skal man enten være medlem af en af organisationerne under Dansk Kunstnerråd *eller* modtager af rettighedsmidler ifm. sit kunstneriske virke *eller* modtager af legat fra Statens Kunstfond *eller* dimittend fra en kunstuddannelse (hvis ét af de øvrige tre kriterier også er opfyldt).

Hvis et af disse kriterier ikke er opfyldt, så tæller man ikke med blandt de knap 28.000 professionelle kunstnere i Danmark, som Danmarks Statistik har fundet frem til. Vi er i De Kreatives Kontor ikke i tvivl om, at det reelle antal af kunstnere, der i Danmark forsøger at leve af sin kunst, er langt større. Men som sagt, der mangler dokumentation på området. Men vi kan konstatere, at vi har flere brugere af vores organisation, der falder uden for de nævnte kategorier.

¹⁰ Non-standard work in the Nordics, Rasmussen S. et al., The Nordic Council of Ministers, 2021, s. 75

¹¹ Danmarks statistik:

https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=47219&sid=kultur%202021_2022

¹² <https://www.statistikbanken.dk/kunst3>

¹³ <https://www.statistikbanken.dk/kunst3>

¹⁴ DST, Kultur 2021/2022,

https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=47219&sid=kultur%202021_2022

¹⁵ Ellingsen, D. 2018, "Arbeid gjennom bemanningsbyrå i Norge: En mangfoldig typologi av arbeidstakere", Søkelys på arbeidslivet, vol. 35, no. 1/2, pp. 56-76.

¹⁶ <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/uddannelse-og-forskning/befolkningens-uddannelsesstatus/befolkningens-hoejst-fuldfoerte-uddannelse>

¹⁷ <https://www.altinget.dk/arbejdsmarked/artikel/akademikerne-arbejdsmarkedets-foraeldede-lovgivning-sender-freelancere-i-frit-fald>

DE FEM KENDETEGN

At være freelancer og atypisk arbejdende i Danmark er uden tvivl en udfordring og et liv med usikkerhed – både mentalt, socialt og økonomisk. En freelancer har typisk ikke ret til de samme sociale ydelser og arbejdstagerfordele som fastansatte medarbejdere, f.eks. sygedagpenge, feriepenge eller betalt ferie, barsel og pension. De skal selv sørge for deres egen sundhedsforsikring og andre forsikringer, og de står således uden mange af de velfærdsfordele, som andre fastansatte nyder godt af.

Nedenfor vil vi beskrive nogle af de kendetegn, som vi mener gør sig gældende for denne målgruppe.

1. Usikker indkomst

Freelancere har typisk ikke en fast indkomst, og deres indtjening kan variere betydeligt fra måned til måned. Det er de færreste, der kan leve af deres kunst, og det hænger bl.a. sammen med, at der kun er meget få faste stillinger i branchen. De fleste er "dømt" til at have flere forskellige indtægtskilder, midlertidige ansættelser, freelance-opgaver mv. Kun 25 % af kunstnerne tjente over 75 % af deres indtægt på deres kunstneriske virke. Det vil sige, at langt størstedelen ikke kan leve af deres kunst, og af dem, der er tæt på at kunne leve af deres kunst, så har de formodentlig stadig flere indtægtskilder og lever livet som freelancere og solo-selvstændige.

Det gør det svært at budgettere og planlægge for fremtiden. Alle stræber imod (og håber på) en tilværelse, hvor det er muligt at leve af kunsten alene, men det lykkes kun for en lille del. Som oftest er der ingen garanti for, at man kan finde arbejde. Og man har sjældent garanti for sin indtægt særlig langt frem i tiden, og der kan være perioder med lav eller ingen indkomst.

2. Mangel på velfærdsfordele

Freelancere er typisk ikke berettiget til de samme fordele som fastansatte medarbejdere, f.eks. sygedagpenge, feriepenge, betalt ferie og pension. Hvis du bliver syg, så er der ingen arbejdsgiver, der kan give dig løn. Du kan ikke søge om sygedagpenge. Kunstneren er nødt til at forsørge sig selv under sygdom. Adgang til barselsdagpenge ved orlov kræver, at du skal være i beskæftigelse senest dagen før din orlov. Du skal have arbejdet mindst 18,5 timer om ugen, i mindst 6 måneder, indenfor de sidste 12 måneder, og der skal være overskud i din virksomhed.¹⁸

Øremærket barsel er kun forbeholdt lønmodtagere.¹⁹ Og yderlige er folk på kontanthjælp eller ledighedsydelse ikke berettiget til orlov eller barselsdagpenge.²⁰

Som reglerne er i 2024, understøttes atypiske beskæftigelsesformer i dårlig grad af systemet, og der er usikkerhed om retten til understøttelse (a-kasse/dagpenge og kontanthjælp).

3. Konkurrence

Der er et stort antal freelancere i Danmark, især inden for kreative fagområder. Det kan gøre det vanskeligt at skille sig ud fra mængden og finde kunderne. Freelancere skal ofte konkurrere om lave priser, hvilket kan gøre det svært at tjene en rimelig indkomst. Der er stor forskel på dem, der får etableret sig som toppen af poppen, og resten.

¹⁸ [Barselsregler for selvstændige: Barn født den 2. august 2022 eller senere \(borger.dk\)](#)

¹⁹ [Orlovsregler - for børn født fra 2. august 2022 \(bm.dk\)](#)

²⁰ [Barselsregler for ledige: Barn født den 2. august 2022 eller senere \(borger.dk\)](#)

Konkurrencen i det kunstneriske erhverv kræver en bred palet af kompetencer, da markedsvilkårene oftest er baseret på langt flere variabler end et godt produkt. Disse kompetencer er oftest uigennemskuelige, hvorfor opkvalificering og yderlig kompetenceudvikling ikke prioriteres i samme grad.

Som freelancer eller solo-selvstændig i den kunstneriske verden skal man ikke alene være en god kunstner, man skal også være en god forretningsmand eller -kvinde. Man skal være god til både at skabe, netværke, markedsføre og sælge. Og det er de færreste (ingen), der er gode til det hele.

Det kan være vanskeligt at prisfastsætte sit eget arbejde som kunstner. Hvor meget skal man kræve for sit arbejde, og vil kunderne betale for det? Der kan være kunder, der ikke betaler i tide. Det er ikke ualmindeligt, at freelancere oplever, at kunder ikke betaler dem i tide eller slet ikke betaler dem. Der er kunder, der ændrer projektkravene – også efter at arbejdet er påbegyndt. Det kan føre til ekstra arbejde (uden ekstra betaling).

4. Administration og projektstyring

Hvis man er selvstændig, så har man en forretning, der skal administreres og projekter, der skal styres. Det stiller ofte krav om struktur og kræver nogle andre kompetencer end dem, vi oftest forbinder med kunstnernes kernekompetencer.

Man skal både kunne formulere sig og beskrive sine projekter, lave budgetter og holde styr på regnskaberne, håndtere de sociale medier og markedsføringen, være opsøgende i forhold til både potentielle kunder og i forbindelse med eventuelle sponsorer og fonde, der skal søges. Dem, der får støtte til sine projekter, er også dem, der rent faktisk får beskrevet deres projekter, lavet budgettet og søgt om pengene.

Man skal selv håndtere alle aspekter af sin virksomhed – herunder strategi og planlægning, budgettering, kontraktarbejde, fakturering, bogføring, regnskaber, skat, løn, markedsføring, grafisk arbejde, SoMe, fundraising, kundeservice og en masse andet, som man måske ikke er uddannet til.

Det er tidskrævende opgaver og tager fokus væk fra det kreative arbejde. Derudover kan det være dyrt at hyre en professionel til at håndtere disse opgaver – og det er de færreste, der har råd til det.

5. Ensomhed

Hvis man er lønmodtager med fast arbejde, så er man oftest en del af et fællesskab. Man har kolleger og folk, som man kan snakke med om arbejdet.

Sådan er livet sjældent som kreativ freelancer.

Freelance kunstnere arbejder ofte alene. Nogle kunstnere opretter kunstnerfællesskaber, men som udgangspunkt så er man alene med sit kunstneriske virke. Det er måske lidt anderledes i musikverdenen, hvor man kan være en del af et orkester eller et band, men hvis ikke man har nogen til at hjælpe sig, så vil man som band stadig stå alene med de mange opgaver. Så det er nemt at føle sig isoleret og mangle andre at dele sine tanker og udfordringer med.

Nogle trives bedre end andre under disse vilkår, men hvis man ikke er god til at arbejde alene, ikke har nogen til at hjælpe sig eller ikke har den nødvendige modstandskraft, så kan ensomheden være svær at håndtere og virke negativt på den mentale sundhed.

USIKKERHED, STRESS OG MENTAL SUNDHED

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (Vive) er i gang med en undersøgelse af de atypisk arbejdendes mentale sundhed.²¹ Den glæder vi os til at læse, men herudover så er det endnu en gang begrænset, hvad der findes af undersøgelser og litteratur på området.

De mentale udfordringer, som vi ved kendetegner denne gruppe af kunstnere og kreative, er forbundet med de vilkår, som vi har beskrevet ovenfor. At være kunstner og kreativ er ikke et 9-4 job – eller det er det yderst sjældent. Dels så er kreativiteten ikke noget, der begrænser sig til normale arbejdstimer. Der er ofte ikke den samme skelnen mellem “arbejde” og fritid. “Arbejdet” kan foregå på alle tider af døgnet. Hvis du er musiker eller scenekunstner, så ligger de fleste forestillinger om aftenen, og prøver kan ligge på alle tider af døgnet.

Det kan være svært at matche med et familieliv med børn, der skal hentes og bringes fra institution osv.

En væsentlig faktor for de fleste menneskers mentale velvære er den sociale sikkerhed, de fleste af os nyder godt af, samt sikkerheden i indtægtsgrundlaget, som en fast lønmodtagerstilling giver.

Den sikkerhed har kunstnerne sjældent.

Indtægterne er ikke garanteret og feriepengene, barselorlov, pensionen og dagpengene kan man langt fra være sikker på at opnå.

Det siger sig selv, at disse vilkår kan være svære at leve med. Men ikke desto mindre så er det et vilkår, som de fleste kunstnere og kreative med atypiske ansættelser lever med. Det kan være svært og stressende at holde styr på alle de mange regler i kontanthjælpssystemet eller dagpengesystemet, hvor man ofte har en sagsbehandler, der gerne vil have, at man får et regulært lønmodtagerjob.

Den illegitime kreative freelancer

Et absolut grundvilkår, der sjældent bliver nævnt, er legitimiteten i at være kreativ freelancer. Vi har alle vores faglige identiteter. Det at være kreativ freelancer er tæt forbundet med din identitet og eksistens. Valget, at blive kunstner, er rodfæstet i vedkommendes sociale og kulturelle historik. Livet er ikke opdelt i arbejdstid og fritid. Det er ikke et erhverv, man “bare” skifter til, i en fleksibel nordisk arbejdsmodel. Lars Geer Hammershøj kalder det et kald. Noget man er trukket af, noget der taler til en og hiver i en. Et grundvilkår er derfor mødet mellem at kunne klare den og ikke kunne klare den. Kan man leve af sine kreative talenter og kompetencer? Samfundet vil, at vi skal være produktive, og hvis ikke vi kan det, så må vi lave noget andet. Men af hvem og hvornår vurderes det? Og i hvilken kontekst? Det er svært at sprogliggøre, men det kan føles som i figuren herunder.

²¹<https://www.vive.dk/da/undersogelser-i-gang/hvordan-paavirker-atypisk-beskaeftigelse-det-psykiske-helbred-blkzg618/>

Man ved aldrig helt, hvor i processen man er, derfor er kunstnere og kreative sjældent et sted, hvor erhvervet holder pause. Nogle har en "plan B", hvis det kunstneriske ikke skulle lykkes. De har noget at falde tilbage på – et "sikkert" job, en erhvervsuddannelse, tømrer, pædagog etc. Man kan tænke det som to parallelle liv.

Plan A og plan B om et lykkeligt og meningsfyldt liv jongleres. Man ønsker, som alle andre, at være en god samfundsborger, bidrage og være selvforsørgende.

Man holder, som sagt, ikke "pause" som kreativ freelance kunstner. Det væsentligste er vejen til selvforsørgelse gennem arbejdet. Hvis man holder pause, så mister man muligheder, og er dårligere stillet end konkurrenterne. Konkurrencen er benhård og kynisk. Hvis man står i en situation, hvor man hverken tjener nok på sin kunst eller på sine bierhverv, så havner man på offentlig forsørgelse, og det kunstneriske virke bliver for alvor sat på prøve. Det er her, "livsverdenen" bliver ramt. Man bliver presset på flere fronter.

Man må ikke arbejde på en offentlig forsørgelse. Eller jo sådan semi? Eller hvordan er det nu? For en kreativ freelance kunstner er reglerne ikke forvaltningsfirkantede. Man vil gerne leve af sin kunst, hvor man arbejder konstant på at holde sig aktuel, gribe de chancer og muligheder der opstår. Man er konstant i bevægelse. Det sker dog, som det kan for alle, at man havner i en situation, hvor offentlig forsørgelse er nødvendig.

KAN MAN LEVE AF SIN KUNST?

Det at være kunstner er sjældent noget, man vælger for pengenes skyld. Det er, som før beskrevet, meget få, der kan leve alene af deres kunstneriske virke. De fleste har lønmodtagerjobs ved siden af, der betaler huslejen. Det tager tiden fra arbejdet med kunsten, som de fleste gerne vil bruge mere tid på. Så de fleste må vente, til de bliver pensioneret, med at dedikere fuld tid til deres kunst.

BKF (Billedkunstnernes Forbund) har i samarbejde med CBS lavet en undersøgelse²² og efterfølgende beskrevet en typisk billedkunstner. En central pointe er, at en gennemsnitlig billedkunstner kun tjener godt 100.000 kr. på sit kunstneriske virke om året. Men medianen er kun 16.000 kr. om året, hvilket betyder, at få billedkunstnere tjener meget, og over halvdelen tjener under 16.000 kr. om året på deres kunst.

Det understreger, at det kun er meget få, der kan leve af sin kunst alene.

Desværre er det vanskeligt at få entydige tal for konkrete indtægter for andre kunstområder, men som vores nøgletal viser, så er det kun 25 % af kunstnerne, der tjener 75 % eller derover på deres kunstneriske virke og formodentlig kun en lille procentdel, der ikke er afhængig af andre indtægter.

Patchworkøkonomi og brødjjob

Det er altså mere reglen end undtagelsen, at man som kunstner supplerer indtægterne fra sine kunstneriske aktiviteter med andre indtægtskilder fra andre job. De fleste har almindelige lønmodtagerjobs ved siden af – de såkaldte *brødjjob*, som nogen kalder det.

KUNSTNERNE – DE FATTIGE PROFESSIONELLE

Friheden som kunstner har sin pris. Den højt besungne danske model passer ikke til dem, der er atypisk ansatte: Freelancerne, de solo-selvstændige, de kontraktansatte, dem med midlertidige ansættelser, de prekært arbejdende, dem med patchwork-økonomi osv. De har ingen sikkerhed i ansættelsen, og de har helt andre vilkår end de fastansatte.²³ Ferie, barsel og pension er en selvfølge for de fastansatte, men for de fleste kunstnere er det en luksus, som de ikke kan tillade sig. Der er sjældent penge at lægge til side.

Kunstnerne har generelt lave indtægter – især når man kigger på de indtægter, som de har fra deres kunstneriske virke. Langt de fleste får størstedelen af deres indtægter fra andet arbejde. De tilhører gruppen af de lavest lønnede i vores samfund. Men samtidig har de en relativt høj grad af uddannelse. De tilhører prekariatet, som den voksende gruppe af økonomisk dårligt stillede i samfundet, der samtidig har en høj uddannelsesgrad.

Vi ved, at en stor del af de kreative freelance kunstnere i Danmark arbejder deltid med flere jobs ved siden af deres kunstneriske virke. Vi ved, at de generelt har lave indtægter. Disse karakteristika beskrives i Vive-rapporten med henvisning til Nicolaisen, som “de marginaliserede deltidsansatte”, hvor deltiden er ufrivillig.

Gruppen er kendetegnet ved:

- dårlige arbejdsvilkår
- ringe social sikring
- lav løn
- mange arbejdstimer
- jobusikkerhed
- indkomstusikkerhed
- beskæftigelsesusikkerhed og
- manglende forudsigelighed i antallet af arbejdstimer

²² Billedkunstens økonomiske rum, s.18

²³<https://www.altinget.dk/arbejdsmarked/artikel/akademikerne-arbejdsmarkedets-foraeldede-lovgivning-sender-freelancere-i-frit-fald>

Der er ikke mange faste stillinger for kunstnerne, så ledigheden er tilsvarende høj. Personer med en uddannelse fra Den Danske Scenekunstskole oplevede den højeste ledighed i 2021, der lå på 28,5 pct.²⁴

LITTERATURLISTE

- Atypiske Beskæftigelsesformer, Helle Holt et al., VIVE 2023
<https://www.vive.dk/media/pure/19231/22272433>
- Non-standard work in the Nordics, Rasmussen S. et al., The Nordic Council of Ministers, 2021
<https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1525814/FULLTEXT01.pdf>
- *Lønmodtager/Arbejdsmarkedstagerbegrebet i Dansk Arbejds- og Ansættelsesret – med fokus på platformsarbejde*, Natalie Videbæk Munkholm et al, Beskæftigelsesministeriet, marts 2022
<https://bm.dk/media/20545/loenmodtager-arbejdstagerbegrebet-i-dansk-arbejds-og-ansattelsesret-med-fokus-pa-platformsarbejde.pdf>
- *Arbeid gjennom bemanningsbyrå i Norge: En mangfoldig typologi av arbeidstakere*, Ellingsen, D., 2018, Søkelys på arbeidslivet, vol. 35, no. 1/2, pp. 56-76.
- *Kunstnerundersøkelsen 2013 – Kunstnernes inntekter*, Mari Torvik Heian, Bård Kleppe og Knut Løyland, TF-rapport nr: 350, 2015
- <https://bkf.dk/ny-undersogelse-faa-kunstnere-kan-leve-af-deres-kunst/>
- *Billedkunstens økonomiske rum*, Trine Bille et al., CBS 2018
<https://services-webdav.cbs.dk/doc/CBS.dk/Research/Billedkunstens%20%C3%B8konomiske%20rum%20-%20Billedkunstneres%20%C3%B8konomiske%20arbejds-%20og%20lev%20evilk%C3%A5r.pdf>
- <https://www.altinget.dk/arbejdsmarked/artikel/akademikerne-arbejdsmarkedets-foraeldede-ovgivning-sender-freelancere-i-frit-fald>
- *Kultur 2021/2022*, Danmarks Statistik, marts 2023
- CKO og Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2011
- Rasmussen et al. 2023, s.74, egne beregninger med tal fra DST
- Danmarks Statistik, RAS301
https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=RAS301&P_Language=0
- <https://www.statistikbanken.dk/kunst3>
- <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/uddannelse-og-forskning/befolkningens-uddannelses-status/befolkningens-hoejst-fuldfoerte-uddannelse>
- [Barselsregler for selvstændige: Barn født den 2. august 2022 eller senere \(borger.dk\)](#)
- <https://www.vive.dk/da/undersogelser-i-gang/hvordan-paavirker-atypisk-beskaeftigelse-det-psykiske-helbred-blkzg618/>
- *Dannelse i uddannelsessystemet*, Hammershøj, L. G. (2017), København: Hans Reitzels Forlag

²⁴ *Kultur 2021/2022*, Danmarks Statistik, marts 2023